

ΟΙ ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ

Πριν μερικά χρόνια, με προδιαγραφόμενη την πορεία της Κυπριακής Δημοκρατίας προς την ένταξη της στην Ενωμένη Ευρώπη, ξεκίνησε ένας έντονος προβληματισμός για το καθεστώς λειτουργίας, το νομικό πλαίσιο και κατά συνέπεια το μέλλον των Ημικρατικών Οργανισμών, προβληματισμός που ακόμα συνεχίζεται και σήμερα. Οι απόψεις και θέσεις θα μπορούσε να διαχωριστούν σε δυο βασικές κατηγορίες, ή θα μπορούσε να πει κανείς «πλευρές».

Η μια πλευρά υποστηρίζει ότι οι Ημικρατικοί Οργανισμοί θα πρέπει να περάσουν στο ιδιωτικό δίκαιο, δηλαδή να μετοχοποιηθούν, με κάποιους να υποστηρίζουν την πώληση τους σε ιδιώτες και με άλλους την μετοχοποίηση με αρχικά μόνο μέτοχο το κράτος. Το βασικό επιχείρημα της άποψης αυτής είναι ότι, με αυτόν τον τρόπο προσφέρεται η απαραίτητη ευελιξία για να μπορέσουν οι Οργανισμοί να ανταγωνιστούν με επιτυχία στο νέο περιβάλλον ανοίγματος της Αγοράς.

Στην αρχή του προβληματισμού και των συζητήσεων, είχε επίσης ακουστεί από αρκετούς – επισήμους και μη – η θέση ότι η μετοχοποίηση / ιδιωτικοποίηση των Οργανισμών είναι κάτι που επιβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η άποψη αυτή που είχε αρχικά αρκετούς υποστηρικτές, έμεινε βασικά στο κενό όταν σιγά-σιγά ξεκαθάρισε ότι εκείνο που επιβάλλεται από τις Οδηγίες της Ε.Ε. είναι το άνοιγμα της αγοράς και η δημιουργία περιβάλλοντος ανταγωνισμού και όχι η κατά ανάγκη πώληση των κρατικών / ημικρατικών Οργανισμών.

Στην αντίπερα όχθη, η άλλη πλευρά υποστηρίζει ότι η αναγκαία ευελιξία των Οργανισμών αυτών, μπορεί να δοθεί μέσα από νομικές και θεσμικές τροποποιήσεις και ρυθμίσεις ενώ εξακολουθούν οι Οργανισμοί Δημόσιας Ωφέλειας να παραμένουν στο δημόσιο δίκαιο.

Η θέση αυτή αποτελεί και διακηρυγμένη πολιτική – μέσα από το πρόγραμμα διακυβέρνησης – της σημερινής Κυβέρνησης του τόπου. Βασικό επιχείρημα της θέσης αυτής είναι ότι οι Ημικρατικοί Οργανισμοί αποτελούν εθνικό πλούτο που ανήκει στον Κυπριακό Λαό και δεν μπορεί να περάσει στα χέρια του Κεφαλαίου.

Ποια από τις δυο πλευρές είναι η σωστή, είναι ένα ερώτημα που δεν μπορεί εύκολα να απαντηθεί. Επιχειρήματα υπάρχουν και για τις δυο πλευρές.

Όσο αφορά την Αρχή Ηλεκτρισμού, με επιστολή του Προέδρου της προς τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού στις 20/5/2002, έγινε εισήγηση για προώθηση νομοθετικών τροποποιήσεων με στόχο τη δημιουργία ενός νέου λειτουργικού θεσμικού πλαισίου. Η πρόταση της ΑΗΚ εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου Υπουργού.

Αφήνοντας κατά μέρος τες δύο αντίθετες προσεγγίσεις για τον εκσυγχρονισμό των Ημικρατικών Οργανισμών στην Κύπρο, δεν μπορεί κάποιος να αφήσει ασχολίαστη την πρωτοφανή παγκόσμια οικονομική κρίση του σήμερα.

Το οικονομικό μοντέλο του καπιταλισμού έχει ανεπανόρθωτα τρωθεί, ενώ μεγάλοι - παγκόσμιοι οικονομικοί κολοσσοί στρέφονται στο κράτος για οικονομική βοήθεια και στήριξη. Φανταστείτε λοιπόν η παροχή υπηρεσιών στην περίπτωση αυτή να αφορούσε τον ηλεκτρισμό, το νερό, το τηλέφωνο ή άλλες βασικές υπηρεσίες.

Η αγορά της Κύπρου είναι μικρή και απομονωμένη και δεν προσφέρεται για πραγματικό ανταγωνισμό σε ένα περιβάλλον με λίγες εταιρείες. Στην πράξη έχουμε τη λειτουργία καρτέλ που κάθε άλλο παρά το όφελος του Κύπριου καταναλωτή επιδιώκουν. Παράδειγμα είναι και η πρόσφατη Απόφαση της ΕΠΑ ότι στα πετρελαιοειδή λειτουργεί καρτέλ. Μαθηματικά αυτό θα συμβεί, αν οι μεγάλοι Ημικρατικοί Οργανισμοί στην Κύπρο περάσουν στα χέρια του ιδιωτικού κεφαλαίου.

Λέμε ΝΑΙ σε νέο προσεγμένο και ευέλικτο τρόπο λειτουργίας των Ημικρατικών Οργανισμών, τόσο προς τα θεσμικά όργανα του κράτους (Βουλή, Κυβέρνηση, Ελεγκτή) αλλά και εσωτερικά με νέους τρόπους διοίκησης.

Λέμε ΟΧΙ στο ξεπούλημα της περιουσίας του Κυπριακού Λαού προς όφελος μερικών εκπροσώπων του κεφαλαίου.

Κλείνοντας, λέω ότι οι Ημικρατικοί Οργανισμοί στην Κύπρο ΔΕΝ έχουν ακόμη κλείσει τον κύκλο της ζωής τους, αλλά απλά έχουν περάσει από την πρώτη και αρχική φάση δημιουργίας της απαραίτητης τεχνικής υποδομής για παροχή των αγαθών τους στον Κύπριο πολίτη, σε μια δεύτερη φάση όπου, μέσα σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, καλούνται να διασφαλίσουν την παροχή των αγαθών αυτών με μια συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών τους προς τον Κύπριο καταναλωτή.

*Σώτος Σάββα
Πρόεδρος Συντεχνίας Επιστημονικού Προσωπικού ΑΗΚ, ΣΕΠΑΗΚ